

явна тенденция на развитие в много специфична и важна за фолклорното създание посока- свръхестественото като мотивация за героичното в образа на хайдутина. Той е буен, непокорен, с необикновен ръст и сила. Извършва подвиг, убивайки сам с брадва дванадесет турци (№ 18, 21), след което става хайдутин. Тридесет години хайдутува., но не си забравя жената и децата. И за него съществува "обобщаващо" предание, в което се разказва целият му живот, подвизите и гибелта му (№ 21). Особено внимание в преданията е отделено на гибелта на прочутия войвода. Подробно се описва сражението и хитростите на турците, геройското му поведение и след ослепяването му, което не пречи да продължи да се сражава като убива двама турци с камък (№ 22), или 35 души (№ 20), или общо четиридесет души (№ 21)- явен стремеж към подчертаване на свръхкачествата му. В едно от преданията е налице своеобразно "присвояване" на героя, посочен с друго име и разказан подвигът с магаретата и турците, но за района на Тунджа, а не както е в другите предания за района на Джендем дере. Посочено е точно скривалището му, където се крие- в м. Кокърчов дол- като хайдутин. (№ 22) Там е и мястото на сражението. Явно върху преданието за него са се насложили и останалите предания, но "адаптирани" в друг район. Преданието за двубоя и гибелта на войводата "организира" и останалото фолклорно знание за него с подчертан стремеж той да бъде "своят" герой и за селищата от този район, освен за Сливен. Стремеж, стимулиран от вярването за него, че е неуловим, неуязвим и че има криле под мишниците. (№ 20) Затова, когато е убит, турците насичат тялото му да ги търсят. (№ 21) След като не откриват криле те изваждат сърцето му, което се оказва голямо и "чталесто". След това му отрязват главата и я набиват на кол пред конака в Сливен. От този момент нататък започва да съхне единият от клоните на Стария бряст. (№23) А Старият бряст е дървото на града, което и до днес има центроорганизиращи функции. То е дървото на живота на този град, особено като се има пред вид защитната сила на бряста срещу злото според народните вярвания./29/ Чрез знанието за Стария бряст се съхранява и възпроизвежда паметта на Сливенци. А съхненето на един от клоните му след гибелта на Злати войвода е знак за сътресение в етническото самосъзнание.

Тук искам да се спра малко по- подробно на преданията за Злати Кокарчоолу, тъй като те са показателни относно характерното за хайдушкия фолклор явление- идеализиране образа на хайдутина чрез определена степен на митологизация и при изграждането на образи на конкретни исторически личности. Дори може да се каже, че в определен смисъл това е трайна тенденция. Независимо от известните конкретни исторически факти за живота и делата им или може би точно заради тях, за да станат част от фолклорната история.